

Jønderjylland

Fra Fortrykningshøjskolen i Nordborg. Der skrives fra Nordborg til „Dybbøl-Posten“:

Det skal i de sidste Dage (11. Okt.) være lykkedes at faa et Par Elever til Fortrykningshøjskolen, man fortæller i det mindste, at der nu skal være indmeldt 10. Det maa blive et muntert Liv for 10 unge Menneſter at færdes i en saa stor Bygning, hvis det i det hele taget passer, at der nu er indmeldt saa mange.

Jøll har travlt med Mand og Mand imellem at foreslaa, hvad Skolen nu skal omdannes til, hvis det ikke ſkulde lykkes at faa et Skolehold. En vil have den omdannet til Præparationsstat, en anden vil lave en Skadestiftelse af den, en tredje er stemt for Skolefoged, og saa er der dem, der mener, at den jo ogsaa vil kunne bruges til Sygehus. Endelig er der dem, der mener, at hvis man blot fik en anden Forstander, ſkulde det nok gaa. Men Bestyrelsen ogſaa ſkulde hælde til den Anſkuelse?

Nu gaar det tykke Nige til Grunde. Det tykke Nige er ryjstet i sine Grunddødsle, skriver „Mødermaalet af 11. Okt. i dybt, thi efter hvad Fortrykningsbladene har meddelt, har et Skriftpoſt-Selskab i Hamborg udsendt et paa Danſk affattet Proſpekt til nordſlesviſke Landmænd. Ved nærmere Efterſyn viſer det sig oven i Købet, at hele Bevendelsen er trykt paa dammebrogfarvet og tegnet Papir. Der er ikke Tvivl om, at det tykke Niges Ende er nær, naar ſigt kan ſe uſtraffet. I det mindste tyder Skraalet i Fortrykningspreſen paa, at man kan vente det værſte. Vi gruer ligeſtem ved Tanken om Hølgernie.

Skærbaek. Et Eftermæle. (Indſendt til „Mm.“) Natten mellem Lørdag og Søndag døde gamle Ane Sofie Sørenſen af Hundegade ved Skærbaek paa Sygehuſet i Gram. Med hende er ſaa at ſige den ſidſte Repraſentant for det afdgamlie Snipleri her paa Egnen gaaet bort. Gamſke vidt ved man, at Snipleriet enkelte Steder er ved at komme paa Mode igen. Men naar man talte med den gamle om det, ryſtede hun paa Hovedet.

— Det er kun for Tidsfordriv og lidt Helleri, ſagde hun. Den rigtige Snipplingskunſt kan kun læres ſom Barn.

— Skal Du Reise? Hvis du tænker paa at tage en Tur til Gamlelandet eller ſende Billet til Slegtninge, da komſ ihu, at vi i en Række af Aar har ſolgt flere Billetter end nogen anden skandinavisk Agens i Chicago. Vi ſælger Billetter paa alle de største og bedste Linier og ogsaa vore Rejsende Plads i Smakanytoerne uden ekstra Betaling. Altid gode Hæder og Eksaminer. Pengene veksles og hjemsendes. Ekstraordinær Ljebes og ſælges. Alle Oplyſninger faaes ved Henvendelse til vort Udvandningskontor.

COPENHAGEN Snustobak for Skraaning. VI GARANTERER for at „Copenhagen“ Snus er og har vid vort fuldstændig ren. Hvis Deres Forhandler ikke har det, vil vi ſende Dem det pr. Poſt til den almindelige Pris. 5 Cent. Høsten, indtil Deres Forhandler faar det. Frimærker modtages. „Copenhagen“ er Verdens bedste Skraaning. WYMAN-BRUTON COMPANY, 50 Union Square, New York.

Men det gav ikke store Indtægter. Og dog har hun ved Nøjsomhed forſtaaet at kaffe Brød først til sig ſelv og ſin Mand, der var ſyg og arbejdsdygtig i 16 Aar og nu senere i de 15 Aar, hun har været Enke.

Hun ejede imidlertid noget, der var mere værd en Guld og Gøds, nemlig et tilfreds Sind. Hendes Mand var Veteran fra Trearstrigen. Han havde blandt andet været med ved Fredericia.

Den afdøde havde gode Evner. Hun fulgte godt med ved Læsning og intereſerede sig ogsaa meget for den nationale Kamp. Engang i Skoletiden ſøgte man fra tyll Side at true hende til at tilbagefalde en Gudsmagt, ſom hun havde givet en danſk Mand; men hun lod sig ikke kue.

Hun maatte lide meget, før hun døde; men hun var meget tilfreds med den Pleje, hun nød paa Gram Sygehuſ. Over Gang, hun fik Beſøg, roste hun den gode Behandling. Hendes hje Sind fornægtede sig ikke til det ſidſte, og hun var vel tilfreds med at dø. Hun blev 82 Aar gammel.

Med hende gaar atter bort en af de gamle, der har kendt Byen og dens Forhold i tidligere Tider. Det er altid vemodigt at ſtaa ved en aadann Baare. Der er kun en fattig Almueſone, der har dog til Gengæld en ret betydelig Kvinde.

Gefing ved Skærbaek, den 6. Okt. 1912. S. S. Jøſſen.

Haderslev. Gammel Haderslev Kirke. Søndag den 6. Okt. foretoges i Gammel Haderslev Kirke, der ikke blot er blevet fornyet med et stort nyt Taarn, men ſellige har ſaaet to nye Klokker foruden den gamle og et nyt Orgel, Indvielsen af diſe ved en Gudstjenſte, ſom holdtes af Sognets mangeaarige Præſt, Pastor Prahl.

Indvielsesfejten begynde med Salmen: „Denne er Dagen, ſom Herren har gjort“, hvorpaa Pastor Prahl forretede Altertjenſten.

Efter nogle Salmevers af „Kirken den er et gammelt Hus“ talte Pastor Prahl fra Skordøren i Tilfnyttning til Pauli 1. Brev til de Korinthier 13. Kapitel 13. Vers: „Saa bliver da Tro, Haab og Kærlighed, diſe tre; men ſærſt iblandt diſe er Kærligheden.“

Præſten begynde med at tolke det, ſom i Dag ſkulde fylde Menighedens Hjerte for det ſamme Taarn, Kirken havde ſaaet, nemlig hjertelig Glæde og Tak ſamt en inderlig Bøn. Førſt talte han alle dem, der havde virket med ved, at Kirken havde ſaaet Taarnet, ſom ikke alene var en Prydelſe for Kirken og Byen, men for hele Omegnen.

Deretter fremkom Præſten med en fort historik Overſigt over den 800 Aar gamle St. Severinkirke. Kirkeſtøbet er det ſamme, ſom blev bygget for 800 Aar ſiden, og Taarnet er rejst paa de afdgamlie Grunddødsle. Redegørelſen og Oplyſningerne om Kirken ved gennem Tiderne var færdeles intereſant.

Til ſidſt pegede Pastor Prahl hen paa, at Taarnet var et Symbol paa Troen, Klokkerne paa Haabet og Orglet paa Kærligheden.

Efter Taalen ſang Præſten og hele Menigheden ſtaende: „Nu talter alle Gud“ og til Slutning de ſidſte Vers af Salmen: „Al Pris og Lov og Ære.“

— Trods den ubeſejlige Tid for den danſke Gudstjenſte, klokker 11 — den tyllte blev afholdt klokker 9 — var der mædt om trent ſaa mange, ſom Kirken har Stødepælſer til.

Om Eftermiddagen blev der givet en koncert i Kirken, hvorved blandt andet det ny Orgel blev ſpillet af Muſikſkriveren ved Skolelærerſeminariet, Fr. Huth, der ogsaa ſpillede ved Gudstjenſterne om Morgenen. Koncerten havde ſamlet ſaa mange, ſom Kirken kunde rumme.

Hjerndrup. Degneindsættelſe. Søndag Formiddag, den 6. Oktober, umiddelbart før Gudstjenſten, blev Degn Vanke indſat i ſit nye Embede her i Kirken. Pastor Clauſen fra Tryrup holdt en kort Indſættelſe tale ud fra Pauli 2. Brev til Thimoteus 2, 15, hvori det hedder: „Læg Vind paa at fremſtille dig ſelv reſtafſen for Gud, en Arbejder, ſom ikke behøver at ſtamme ſig, ſom reſteligen deler Sandheds Ord.“

Dejn Vanke er en ung Mand. Han er fra Haderslev og var ſidſt Lærer i Høſtelbjerg.

Dybbøl. Læringsresultaterne her fra Sognet er gennemgaaende ret tilfredsſtillende for Landmændene. Gaardejer Jens Staadlen paa Dybbøl Mark har faaet af 20 Sektar Land, ſom var tilſaaet med Havre, Hvede og Byg, adlet ialt 726 Tønder Korn, altſaa gennemſnitlig godt 36 Tønder pr. Sektar. (Dybbøl.)

Nov. Kirkens Fortrykning. (M.M.) I en Meddeleſe fra Nov til „Hensburger Nachrichten“ ſiges: „Det talrige Beſøg ved den danſke Hoſpiradiken viſer rigtig, at der bor mange danſkſindede i det Sogn.“

Det er en Omſkrivning af, at Nov Sogn har en danſktalende Befolkning. Til Trods herfor er dens Modersmaal Afkepot, idet der kun prædikes Danſk en Søndag om Maanedens. Dette viſer rigtig, hvor- dan Fortrykningen ſkal fremmes paa Befolkning af det kirkelige Liv.

Sommerſted. Døden paa Skinnerne. (M. M.) En Pige, der Mandag den 7. Okt. ſkulde føres til Magdaleneſtiſtelsen i Hamborg, men i Nærheden af Brist i Solſten ſprang ud af Vinduet og dræbtes paa Stedet, var i følge en Bladmeddeleſe fra Sommerſted. Pigen var undvegen fra den nævnte Redningsanſtalt for faldne Kvinder og var ſlygtet til Skogeriget, hvor hun blev paagrebet i Kolding. Hendes Vigt blev i Elmſjørn bragt ud af Toget og Afleveret til Politiet.

Liter Lindet. Guldbryllup. Mentier, tidligere Gaardejer, Oluf Søner og Suſtru her i Byen kunde den 21. Oktober fejre deres Guldbryllup. Søger er 78 Aar og hans Suſtru 5 Aar yngre. Vegge er endnu forholdsvis meget raffe, baade aandedig og legemlig.

Oluf Søner er en trofaſt danſk Mand, skriver „Mm.“, der i Høns Lov har beſtaet en Række Tilids-poſter baade i det ſkonomiſke, kommunale, nationale og kirkelige Liv; og han har taget dem alle med Indſigt og Samvittighedsfuldhed. Hans Navn er derfor ogsaa baade kendt og agtet langt ud over Byens og Sognets Grænſer.

For nogle Aar ſiden aſttod han Gaarden til ſin Datter og Svigerſøn og købte ſelv et pænt lille Hus i Nærheden.

Jels. Til Høſtmøde. Søndag den 6. Okt. i Jels „Landsbohjem“ var der mødt en talrig Forſamling. Mødet aabnedes iſig. „Mm.“ med at ſonge Salmen „Dybt hælder Mæret i ſin Gang“, hvorpaa Pastor Locke fra Nødning talte. Han betone, at ſkønt det ſkulde være et Høſtmøde, havde han tænkt at tale om den ſande Jdmgygde. Det kunde dog være, at den Høſt, ſom nu er tilendebragt, har hjulpet mange til at ſe, hvor lidt vi maager af os ſelv. Til Fortællingen om Høvedsmanden i Skapernann knyttede han ſaa ſin Tale. Vi møder hos denne Høvedsmand en ſaa ſand Jdmgygde, ſom det vilde være godt, om vi kunde ſaa den ind i vort Liv; thi des værre er en rigtig dyb Jdmgygde en ſjælden Vare.

Taleren nævnte ogsaa Mand fra senere Tider, ſom Augustinus og Biſkop P. A. Kierregaard, diſe var ogsaa beſjælede af en dyb og ſand Jdmgygde.

Senere oplæste en Fortælling. Den drejede ſig om en ung Mand, der var kommen bort fra ſin Barne- tro og nu af denne Grund ogsaa havde brudt med ſin Ungdomsbrud, fordi hun var en troende Kvinde. Han blev laſtet paa et haardt Sygeleje, da han bedredes lidt, var det ſul. Paa Hoſpitalet, hvor han laa, blev der ogsaa i hans Stue tændt et lille Juletræ. Ved at ſe paa dette ſaa han ſin Ring, ſom han i trods havde laſtet bort, hænge paa en Gren. Han gik i ſig ſelv, tænkte paa ſin fromme afdøde Moder og paa den unge Kvinde, ſom han havde brudt med, fik en Ven til at ſende Bud efter hende, og hun kom. Nu kunde han forſtaa, at ogsaa for ham var der en Jrefler ſødt, og at han trængte til denne Jrefler.

I Tilſlutning til denne gripende Fortælling ſang Forſamlingen „Den ſundige Naſe er hundens“, og til Slutning „Til vor lille Gerning ud.“

Hjemstavnsværn-Danfærtrods.

Efter hvad Byens Blad meddeler, vil den tyllte Forenings Formand, Dr. Sahn Lørdag den 26. Oktober komme til Haderslev og i „Vorgforeningen“'s Lokale tale om Emnet: „Hjemstavnsværn — Danſærtrods“, ſkriver „Mm.“ af 9. Oktober og fortæller:

Jeg vil hellere end vi Danſke bærne om vor Hjemstav, det vil ſige om Hus og Gaard, Hjem og Jord, nedarvet Udsjærelſe, og hvad deraf følger, nemlig Kærlighed til By og Vt, Vedhængningen ved gamle Sæder og Skikke og først og fremmeſt ved den medſidte Nationalitet.

Vi gaar endog ſaa vidt i vor gode Villie til at værne om diſe Gøder, at vi ikke ſkyer en haard Kamp for deres Bevarelſe mod fremmede og uforſtaende Magter, der ſniger ſig ind paa vore Enemærker udefra og ſuger ſig faſt her for at trængte os til Side ved Ligt og Lempe, ved Haardhed og Dvang.

Men jo mere diſe tilflyttede Joſk af en anden Race og af en anden Kultur ſøger at brede ſig hos os, des mere gaar det op for den indfødte Befolkning, hvor vigtigt det er at faa alle Evner ind paa et omfattende Hjemstavnsværn.

Vi har imidlertid paa Fornemmelſen, at den hollendiſke Dommer, der er en af de fremmede, ſom ikke ejer Gran af Fortaaeſe for vore Forhold, netop vil opfatte denne vor Modſtand, der er ſaa berettiget og forfarlig i alle Henseender, ſom Danſærtrods.

Han ſkal da vide, at ingen mere har været med til at fremme denne Trods, end han ſelv. Thi jo mere man prædiker Tro og Tryk mod vor medſidte Danſhed, des mere vil vi trode diſe Veſtrabøſter og ſøge at gøre dem uſykeligt til Skamme.

Det er vor inderlige Overbeviſning, at Retten vil fejre i Fremtiden ſom hidtil. Og Dr. Sahn's egen politiſke Skabne gennem henved en halv Menneſkealder er det bedste Beviſ for, at ingen uſtraffet ſkal forgribe ſig paa et Høllællags medſidte Hjemstavnskerlighed, og hvad der er den naturlige Folge deraf.

Vid om mit Beſøg i Danmark.

(Fortſat fra Side 3.)

Dg jeg kan ſaa ſlutte med at ſige, at naar jeg nu tænker paa Turen, ſom i alle Maader gik meget heldigt for mig, ſaa kan jeg ſige, at jeg vilde nødig have undværet det Beſøg i Danmark. For en Del frembragte det en underlig og noget rørende Joſelle at mødes med de jaavnaldrende friſine Venner, ſom ſom jeg havde vandret ſammen med i min Ungdom, og ſom endnu var i Live. Vi havde jo haft „en Historie tilſammen“, ſom en klog Tænk- ler i vor Tid har udtrykt det. For- ſiden meget andet havde vi haft den Historie ſammen, at vi i vore unge og yngre Dage havde været Gen- ſtand for megen Forraadſelſe, Spot og Banere for Jelu Navns Skyld. Og nu er det engang ſaadan, at hvor man har delt et Samliv med kællis Glæde og fælles Lidelſe, der kommer det kſitne Samfundsbånd til at gaa noget dybere og bliver noget mere holdbart, end hvor det hele ikke kommer meget længere end til at mødes og ſkides og velfe et Ord ved givne Lejlighed. De Vaand, der her knyttes, er ſjælden af ſtor Værdi, og de har nu ogsaa gerne let ved at briste. Nu, jeg havde ſtor Glæde af at genſe diſe gamle Venner og at blive bekendt med andre. Og vi ſkiftes ſaa ogsaa med den Fortaaeſe og Fællesbefen- delſe, at ſtulle vi ikke oftere ſaa Lejlighed til perſonlig at mødes, ſaa kunde vi dog i Mandens Fællesſkab og i Byn mødes for Raadens Trone. Og ſaa tænkte vi ogsaa paa, at „Ses vi aldrig mere herude under dette Stjærnetag, i den ſtore Høſten mødes vi paa Herrens Dag.“ Og dette ſaak moa og kan jo ſaa gælde alle, ſom er paa den Vej, hvis ſidſte Trin ſkal blive godt, ret lige op paa Jions Stot.“ Ja han, ſom har anlagt denne Vej og ſætt os ind paa den, han lye os fremad og hjemad paa den for ſit Navns Skyld!

Blitteringer. Til Japanmiſſionen: For blitteret, ſe Abl. Nr. 43 \$1233.49 Sareville, Wis., Myrtle Jenſen \$3; Augusta Jenſen \$1; Myrtle Jenſen \$5 9.00 Garlan, Ja., en uævnt 2.00 Rev Denmark, N. B., Canada Chriſtiane Bertelsen 2.00 Veſt Branch, Ja., Wgh., 19.00 Mrs. S. C. Chriſtjenſen 72

Tilſammen... \$1266.21

Til Indianermiſſionen: For blitteret, ſe Abl. Nr. 43 \$782.85 Sareville, Wis., Myrtle Jenſen 5.00 R. P. Jenſen til Kirken 5.00 Albert Lea, Minn., Mrs. L. P. Jenſen til Kirken 2.25 Potter, Rebr., til Kirken, Mrs. W. A. Jenſen 5.00 Albert Lea, Minn., til Kirken, afdøde Mrs. L. P. Jenſen 3.00 Salg af Søndagsag 25.00 Fresno, Calif., til Kirken, Jørgen Hansen 25.00 Oleander og Caſton, Calif., til Kirken (alle Mrs.): Carrie Bilegaard, Sophie Sørenſen, Marie Broderſen, Caroline Jenſen, Leanhart Peterſen, Marie Knudſen, N. Nielsen, Bine Berg, S. C. Hansen, S. P. J. Hansen, S. Jøppesen, Elſe Nielsen, Jeſper Jenſen, Julia Engholm, Chr. Nielsen, N. Jøppesen, Dora Jenſen, Maja Jenſen, J. Pedersen, P. Bilegaard, A. Peterſen, J. O. A. Johansen, Chriſtiane Andersen, Lona Andersen, Meisburger, Margrethe Gørtz, S. Vecl, N. B. Raſmussen, Arøgh, Hans Hansen, F. D. Mylver, P. A. Krefſtofferſen, Raj. Pouſen, Chriſtine Peterſen, N. Mortenſen, P. Hammond, P. A. Schmidt, Thos Hansen, C. Nielsen, B. Jenſen, Ellen Jenſen, hv. 50c; Jens Peterſen \$1; Peter Chriſtjenſen 75c; J. M. Jenſen, Thos Myller, hv. 25c. 22.75 Ruffin, Rebr., til Kirken, Børnens Offer ved Miſſionsmødet 31.76 Staſelhuſt, Rebr., til Kirken, Søndagsſkolen \$2.02; Menighedens \$21.34 23.36 Coulter, Ja., til Kirken, Børnens Offer ved Miſſionsmødet 9.25 Elmdale, Minn., til Kirken, Kvindeforeningen 5.00 Kiowa, Colo., Søndagsſkolen 4.55

Tilſammen... \$924.77

Til Indremiſſionen: For blitteret, ſe Abl. Nr. 43 \$1075.26 Blair, Rebr., 1/2 af Offeret ved Miſſionsmødet 21.60 Gutchinton, Minn., Offer i Menigheden 22.85 Danville, N. Dak., Offer i Wgh. d. 13. Okt. 11.40 Minnesota Kredſ ved P. Clauſen 35.21 Veſt Branch, Ja., Wgh., 10.00 Staſelhuſt, Rebr., Søndagsſkolen \$2.02; Wgh. \$21.35 23.37 Veresford, S. Dak., en uævnt 10.00

Tilſammen... \$1209.69

Til Mormonmiſſionen: For blitteret, ſe Abl. Nr. 42 \$429.40 Sareville, Wis., Myrtle Jenſen 1.00 Albert Lea, Minn., Mrs. Jacob Nielsen, S. A. Torp, P. P. Jenſen, Klare Thidemann hv. \$1 4.00 Garlan, Ja., en uævnt 1.00

Tilſammen... \$435.40

Til Skolekaſſen: For blitteret, ſe Abl. Nr. 43 \$899.85 Elmdale, Minn., Kvindeforeningen 10.00

Tilſammen... \$909.85

Til Pastor Bachs Rejſe. For blitteret, ſe Abl. Nr. 43 \$35.75 Albert Lea, Minn., P. Clauſen 2.00

Tilſammen... \$37.75

Zubilaumsgaven: For blitteret, ſe Abl. Nr. 43 \$19061.56 Denmark, Wis., Arthur C. Varſen 4.00 Fresno, Calif., Jørgen Hansen 50.00

Tilſammen... \$19115.56

Blair, Rebr., den 25. Oktober, 1912. Otto Hansen, Kaſt. for d. fore. danſke ev-luth. kirke i Am.

KIRKEAARET I HJEMMET. En Børnepoſtille af Henry Usdag. En hel Aargang korte Prædikener ſtilet ſærlig til Børn men ſom vel kan tjene til Ophbyggelſe for alle i Hjemmet ſtore og ſmaa. 237 Sider. Kun 40 Cents. DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebr.

A NEW MARRIAGE CERTIFICATE. To meet an ever increasing demand for a certificate that can be readily preserved and yet furnish an appropriate and artistic setting for the churchly attest, we now offer our new FOLDING MARRIAGE CERTIFICATE NO. 304. This certificate is printed with an exquisite border design of floral wreath and wedding bells in 6 colors on exceptionally tough Bristol board that is capable of folding without breaking. When opened the certificates measure 7 1/2 x 11 1/2 inches. They are executed in the finest Chromolithography. Each folded in an ornamental envelope of extra strong quality. Prices:—Single copy 15 Cts., 1 Doz. \$1.20, 100 copies \$9 net postpaid. DAN. LUTH. PUBL. HOUSE Blair, Nebr.